

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ՎԵՐԱՀՍԿԻՉ ՊԱԼԱՏ

ՀՀ ԳՅՈՒՂԱՏՆՏԵՍՈՒԹՅԱՆ ՆԱԽԱՐԱՐՈՒԹՅԱՆ ԶՐԱՅԻՆ ՏՆՏԵՍՈՒԹՅԱՆ ՊԵՏԱԿԱՆ
ԿՈՄԻՏԵՈՒՄ ԻՐԱԿԱՆԱՑՎԱԾ ՎԵՐԱՀՍԿՈՂՈՒԹՅԱՆ ԱՐԴՅՈՒՆՔՆԵՐԻ ՎԵՐԱԲԵՐՅԱԼ

ԸՆԹԱՑԻԿ ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆ

Վերահսկողության հիմքը՝ ՀՀ վերահսկիչ պալատի խորհրդի 2016թ. մարտի 2-ի թիվ 7/3 որոշումը:

Վերահսկողության նպատակը՝

- ՀՀ գյուղատնտեսության նախարարության ջրային տնտեսության պետական կոմիտեի՝ «Լոռի-ջրմուղկոյուղի», «Շիրակ-ջրմուղկոյուղի» և «Նոր Ակունք» փակ բաժնետիրական ընկերություններում պետական բյուջեից հատկացված միջոցների օգտագործման և պետական սեփականության կառավարման և օգտագործման,
- օտարերկրյա պետությունների և միջազգային ֆինանսական կազմակերպությունների կողմից ՀՀ կառավարությանը տրամադրված վարկային և դրամաշնորհային ծրագրերի միջոցների օգտագործման նկատմամբ ուսումնասիրությունը:

Վերահսկողության առարկան՝

- ՀՀ գյուղատնտեսության նախարարության ջրային տնտեսության պետական կոմիտեի՝ «Լոռի-ջրմուղկոյուղի», «Շիրակ-ջրմուղկոյուղի» և «Նոր Ակունք» փակ բաժնետիրական ընկերություններում պետական բյուջեից հատկացված միջոցների օգտագործում և պետական սեփականության կառավարում և օգտագործում,

- օտարերկրյա պետությունների և միջազգային կազմակերպությունների կողմից ՀՀ կառավարությանը տրամադրված վարկային և դրամաշնորհային ծրագրերի միջոցների օգտագործում:

Վերահսկողության օբյեկտները՝

- ՀՀ գյուղատնտեսության նախարարության ջրային տնտեսության պետական կոմիտեի աշխատակազմ,
- «Լոռի-ջրմուղկոյուղի» ՓԲԸ,
- «Շիրակ-ջրմուղկոյուղի» ՓԲԸ,
- «Նոր Ակունք» ՓԲԸ:

Վերահսկողության կադարման ժամկետը՝ 03.03.2016-15.12.2016թթ.:

Վերահսկողությամբ ընդգրկված ժամանակահատվածը՝ 01.01.2014-01.09.2016թթ.:

Վերահսկողության մեթոդաբանությունը՝

Վերահսկողության իրականացման ընթացքում կիրառվել է դիտարկման, ստուգման և վերլուծության ձևերը: Դիտարկման փուլում իրականացվել է վերահսկողության օբյեկտներից ստացված տվյալների ուսումնասիրություն, ինչի արդյունքում ստուգում է կատարվել նշված օբյեկտներում: Վերլուծության փուլում վերլուծվել և ամփոփվել են ստուգման արդյունքները:

Վերահսկողության արդյունքները՝

“Նոր Ակունք”, “Լոռի ջրմուղկոյուղի” և “Շիրակ ջրմուղկոյուղի” ՓԲԸ-ների կառավարման պայմանագիրը կնքվել է 14.07.2009թ.-ին, ՀՀ գյուղատնտեսության նախարարության Ջրային տնտեսության պետական կոմիտեի (այսուհետ՝ Կոմիտե) և Էմ Վի Վի Դեկոն Ջի Էմ բի Էյչ, Էմ Վի Վի Էներջի Էյ Ջի, Էյ-Ի-Ջի Սերվիս ՍՊԸ ընկերությունների կոնսորցիումի միջև: 12.12.2013 թվականի կառավարման պայմանագրի կատարված լրացում 3-ի համաձայն 01.01.2014թ.-ից կոնսորցիումին միացել է նաև ՍԱՈՒԴ Ս.Ա.Ս. ընկերությունը: Կառավարման աշխատանքները պետք է իրականացվեին մինչև 31.05.2016թ.-ը, 2,099.2 հազ. եվրո առանց ԱԱՀ արժեքով (ֆիքսված մաս 1,366.0 հազ. եվրո, փոփոխական մաս 515.2 հազ. եվրո, կատարողականին չվերաբերվող 217.4 հազ.

եվրո): 2016թ. մայիսին կառավարման պայմանագրի կատարված լրացում 5-ով ժամկետը երկարաձգվել է մինչև 2016թ. դեկտեմբերի 31-ը, պայմանագրի արժեքը ավելացել է 641.9 հազ. եվրո գումարով առանց ԱԱՀ, որից 499.7 հազ. եվրո ֆիքսված մասի համար, իսկ 142.2 հազ. եվրոն փոխհատուցվող գումար՝ երեք ջրային ընկերությունների աշխատակազմի վերապատրաստման և կազմավորման համար: Պայմանագրի ֆինանսավորումն իրականացվել է Գերմանիայի զարգացման վարկերի բանկի կողմից ՀՀ տրամադրված դրամաշնորհային միջոցներով: Պայմանագրով նախատեսվել են արդյունքային ցուցանիշներ յուրաքանչյուր տարվա համար:

01.01.2014-31.03.2016թթ. ժամանակահատվածի համար կառավարման պայմանագրի ներքո 01.06.2016թ-ի դրությամբ ներկայացվել է 1,503.9 հազ. եվրո գումարի առանց ԱԱՀ հաշիվ-ապրանքագիր (միայն ֆիքսված մասի համար), որից փաստացի վճարվել է 1,394.7 հազ. եվրո գումար առանց ԱԱՀ (2016թ. առաջին եռամսյակի համար ներկայացված 109.2 հազ. եվրոյի չափով հաշիվ-ապրանքագրերը 01.06.2016թ. դրությամբ դեռևս չէին վճարվել):

“Նոր Ակունք” ՓԲԸ

Արմավիր քաղաքի և հարակից 13 համայնքների ջրամատակարարումը ջրային համակարգերի օգտագործման համապատասխան թույլտվության հիման վրա իրականացնում է «Նոր Ակունք» ՓԲԸ-ն (այսուհետ՝ ընկերություն):

Ընկերության բաժանորդների քանակը 2014թ-ին կազմել է 19820, 2015թ.-ին՝ 19762, որոնց ջրամատակարարումն ապահովելու նպատակով 14 խորքային հորերից 2014 և 2015թթ. իրականացվել է համապատասխանաբար 7551 և 7736 հազ. մխ ջրառ: Հոսակորուստները համաձայն ընկերության կողմից տրամադրված տեղեկատվության 2014թ.-ին կազմել են 66.93 տոկոս, իսկ 2015թ.-ին՝ 67.44 տոկոս, սակայն ընկերության տարեկան գործունեության վերաբերյալ հաշվետվության համաձայն 2014թ.-ին հոսակորուստը ներկայացվել է 54.1 տոկոս, իսկ կառավարման պայմանագրի արդյունքային ցուցանիշների համաձայն դրանք պետք է կազմեին 2014թ.-ին՝ 55 տոկոս, 2015թ.-ին՝ 53 տոկոս: **Այսպիսով չեն ապահովվել վերոգրյալ ցուցանիշները:**

Ընկերության կողմից ներկայացված տվյալների համաձայն ընկերության հասույթի և հավաքագրված հասույթի ցուցանիշները համապատասխանաբար կազմել են 2014թ-ին՝ 441,805.0 հազ. դրամ և 437,896.0 հազ. դրամ, իսկ 2015թ-ին՝ 438,988.0 հազ. դրամ և 428,956.0 հազ. դրամ: Կառավարման պայմանագրի համաձայն հավաքագրված հասույթի ցուցանիշները 2014թ. և 2015թ.-ի համար համապատասխանաբար սահմանվել է 442,000.0 և 464,000.0 հազ. դրամ: **Այսինքն չի ապահովվել նաև վերոգրյալ ցուցանիշը:**

Պետական բյուջեից հատկացված միջոցների օգտագործում

Գերմանիայի զարգացման վարկերի բանկի (այսուհետ՝ Բանկ) աջակցությամբ իրականացված «Արմավիրի մարզի մի շարք բնակավայրերի ջրամատակարարման և ջրահեռացման համակարգերի վերականգնում» ծրագրի գծով 28.02.2010թ. կնքված «Ենթավարկային պայմանագրում փոփոխություններ կատարելու մասին» ենթավարկային պայմանագրով ընկերությանը տրամադրված վարկի մայր գումարի մարման և ընկերության ֆինանսական ճեղքվածքի սուբսիդավորման նպատակով 2014, 2015 և 2016 թվականների պետական բյուջեի մասին ՀՀ օրենքներով ընկերության հատկացվել և նախատեսվում է հատկացնել համապատասխանաբար 261,075.6 հազ.դրամ, 299,609.8 հազ.դրամ և 331,870.2 հազ.դրամ: Միջոցները հատկացվել են կոմիտեի և ընկերության միջև կնքված սուբսիդիայի հատկացման պայմանագրերի հիման վրա: Վերոգրյալ գումարներից յուրաքանչյուր տարի 233,312.4 հազ. դրամը տրամադրվել է վարկի մարման պարտավորության, իսկ մնացած մասը ընկերության ֆինանսական ճեղքվածքի մարման նպատակով:

Վերահսկող հանձնաժողովի կողմից ուսումնասիրվել են ՀՀ պետական բյուջեից ընկերությանը հատկացված միջոցների ծախսման ուղղությունները, որի արդյունքում պարզվել է, որ դրանք ծախսվել են սուբսիդիայի հատկացման պայմանագրի դրույթներին և ուղղությունների համապատասխան:

ՀՀ պետական բյուջեից 2014-2015թթ. ստացված սուբսիդիաներն ըստ ծախսման
ուղղությունների

հազ. դրամ

Հ/հ	Տարեթիվ	Փաստացի ֆինանսավորում	Ծախսն ըստ նպատակների	
			Վարկի մայր գումարի մարում	Ճեղքվածքի մարում
1	2014թ	261,076.0	233,312.4	27,763.6
2	2015թ	299,609.8	233,312.4	66,297.4

Պետական սեփականության կառավարում և օգտագործում

Համաձայն ՀՀ Ջրային օրենսգրքի 4-րդ հոդվածի ջրային ռեսուրսները հանդիսանում են պետական սեփականություն: Ընկերության սպասարկման տարածքում ջրային ռեսուրսների օգտագործումն իրականացվում է ՀՀ բնապահպանության նախարարության կողմից տրված Ջրօգտագործման թույլտվությունների հիման վրա՝ ՀՀ ջրային օրենսգրքի 4-րդ գլխի դրույթներին համաձայն: Վերոնշյալ թույլտվությամբ նշվել է յուրաքանչյուր խորքային հորից տարեկան ջրառի առավելագույն թույլատրելի ծավալը: Վերահսկողության արդյունքում պարզվել է, որ ընկերության կողմից իրականացված ջրառի ցուցանիշները չեն գերազանցել վերոգրյալ թույլատրելի ծավալը:

Ընկերության կանոնադրական կապիտալը 26.07.2004թ. դրությամբ կազմել է 70,000.0 հազ. դրամ:

19.11.2010թ. կանոնադրության փոփոխությամբ ընկերության կանոնադրական կապիտալը ավելացվել է՝ կազմելով 763,470.0 հազ. դրամ:

ՀՀ կառավարության 04.10.2012թ թիվ 1250-Ա որոշմամբ Բանկի աջակցությամբ իրականացվող Արմավիրի մարզի մի շարք բնակավայրերի ջրամատակարարման և կոյուղու համակարգերի վերականգնման ծրագրի շրջանակներում 2003-2007 թվականների ընթացքում Հայաստանի Հանրապետության կառավարության համաֆինանսավորմամբ հատկացված 915,663.0 հազ. դրամ գումարը, որպես պետական

բաժնեմաս ներդրվել է ընկերության կանոնադրական կապիտալում լրացուցիչ բաժնետոմսերի թողարկման միջոցով՝ ավելացնելով ընկերության կանոնադրական կապիտալը:

10.12.2013 թվականի դրությամբ «Նոր Ակունք» ՓԲԸ-ի կանոնադրական կապիտալը կազմել է 1,679,133.0 հազ.դրամ:

«Նոր Ակունք» ՓԲԸ-ի գրանցված սեփականատերերի (անվանատերերի) ցուցակ տոկոսային բաշխում

Բաժնետերեր	Հիմնադրման պահի դրությամբ	10.12.2013 թվականի դրությամբ
ՀՀ կառավարությունն ի դեմս ՀՀ տարածքային կառավարման նախարարության ջրային տնտեսության պետական կոմիտեի	51.0	77.7
Արմավիրի քաղաքապետարան	22.3	10.1
Մեծամորի քաղաքապետարան	14.1	6.4
Բաղրամյան համայնք	2.2	1.0
Տարոնիկ համայնք	1.5	0.7
Ակնալիճ համայնք	1.5	0.7
Մյասնիկյան համայնք	1.5	0.7
Դալարիկ համայնք	1.5	0.7
Լեռնագոգ համայնք	1.5	0.7
Նորապատ համայնք	1.5	0.7
Խանջյան համայնք	0.7	0.3
Մայիսյան համայնք	0.7	0.3

“Լոռի ջրմուղկոյուղի” ՓԲԸ

Վանաձոր քաղաքի և հարակից 16 համայնքների ջրամատակարարումը ջրային համակարգերի օգտագործման համապատասխան թույլտվության հիման վրա իրականացնում է “Լոռի-ջրմուղկոյուղի” ՓԲԸ-ն (այսուհետ՝ ընկերություն):

Ընկերության բաժանորդների քանակը 2014թ-ին կազմել է 40791, 2015թ.-ին՝ 41056:

«Լոռի-ջրմուղկոյուղի» ՓԲԸ խմելու ջուրը ինքնահոս եղանակով ստանում է 5 ջրաղբյուրներից՝ Նովոսելցովի, Ծովասարի, Մայմեխի, Լեռնապատի և Սպիտակ ջուր, Դադրի ձոր ջրամաքրման կայան (ԶՄԿ): 2014-2015թթ. ընթացքում յուրաքանչյուր ջրաղբյուրից ստացված ջրերի քանակները կազմում են՝

Ջրաղբյուրներ	Փաստացի ստացված ջրի քանակը (հազ. խմ)	
	2014թ.	2015թ.
Նովոսելցով	17257	12533
Լեռնապատ	1136	1030
Ծովասար	858	562
Մայմեխ	383	280
Սպիտակ ջուր և Դադրի ձոր ջրամաքրման կայան (ԶՄԿ)	1158	1347
Ընդամենը	20794	15754

Ընկերությունը ջրամատակարարումն իրականացնում է հին և նոր գոտիներով, հոսակորուստները, համաձայն ընկերության կողմից տրամադրված տեղեկատվության, 2014թ.-ին կազմել են՝ նոր գոտի 29,2 տոկոս, հին գոտի 83,2 տոկոս, իսկ 2015թ.-ին՝ նոր գոտի 27,7 տոկոս, հին գոտի 78,7 տոկոս, սակայն կառավարման պայմանագրի արդյունքային ցուցանիշների համաձայն դրանք պետք է կազմեին 2014թ.-ին նոր գոտի 31 տոկոս, հին գոտի 60 տոկոս, իսկ 2015թ.-ին՝ նոր գոտի 29 տոկոս, հին գոտի 58 տոկոս:

Այսպիսով չեն ապահովվել վերոգրյալ ցուցանիշները: Կառավարման պայմանագրի ցուցանիշից զգալի շեղումը պատճառաբանվում է ջրամատակարարման տևողության ավելացմամբ և ջրի ճնշման բարձրացմամբ:

Հարկ է նշել, որ 2010թ. մայիսի 4-ին Հայաստանի Հանրապետության և Գերմանիայի զարգացման վարկերի բանկի միջև կնքված 30,000.0 հազ. եվրո արժեքով վարկային համաձայնագրի 1.2 կետով հատուկ համաձայնագրի հավելված 1-ով սահմանվել են վարկային ծրագրի հիմնական հինգ արդյունքային ցուցանիշները, որոնցից

է Վանաձոր քաղաքի տեխնիկական կորուստների ցուցանիշը առավելագույնը 35% հասցնելը: **2016թ. հունվարի 1-ից հոկտեմբերի 1-ն ընկած ժամանակահատվածում, երբ նոր ցանցն արդեն շահագործվում էր, Վանաձոր քաղաքի հոսակորուստները կազմել են 58.7%:**

Ջրամատակարարման հաշվառումն իրականացվում է հետևյալ ձևով՝ ֆակտուրացված թույլատրելի սպառում, որի միջոցով ձևավորվում է ՓԲԸ-ի հասույթ, և չֆակտուրացված թույլատրելի սպառում, որի մեջ մտնում է ՓԲԸ-ի անձնական կարիքների համար (ջրամբարների, ջրագծերի և կոյուղագծերի վրա) օգտագործվող ջուր, սպասարկման տարածքում առկա պատմամշակութային հուշարձաններին, ցայտաղբյուրներին, ընդհանուր բակային ծորակներին, խմոցներին տրամադրված ջուրը, ինչպես նաև հրդեհաշիջման, ուսումնավարժական և հիդրանտների փորձարկման համար անհրաժեշտ ջրի քանակները:

ՀՀ կառավարության 2004թ. հունվարի 22-ի 130-Ն որոշման 19 և 20 կետերի համաձայն ցայտաղբյուրների, ընդհանուր բակային ծորակների շահագործումն իրականացվում է ջրամատակարարի հետ կնքված պայմանագրի համաձայն: **Ընդհանուր բակային ծորակների որոշ մասը, ինչպես նաև ցայտաղբյուրները շահագործվում են առանց ջրամատակարարման և ջրահեռացման պայմանագրի և դրանց հատկացված ջրի քանակները ներառվում են չֆակտուրացված ջրի քանակներում, այսինքն հասույթ չի ձևավորվում:**

Ընկերության կողմից ներկայացված տվյալների համաձայն ընկերության հասույթի և հավաքագրված հասույթի ցուցանիշները համապատասխանաբար կազմել են 2014թ-ին՝ 406,059.1 հազ. դրամ և 477,225.5 հազ. դրամ, իսկ 2015թ-ին՝ 426,900.0 հազ. դրամ և 505,373.1 հազ. դրամ: Կառավարման պայմանագրի համաձայն հավաքագրված հասույթի ցուցանիշները 2014թ. և 2015թ.-ի համար համապատասխանաբար սահմանվել է 476,000.0 և 504,000.0 հազ. դրամ:

Պետական բյուջեից հատկացված միջոցների օգտագործում

Կոմիտեի և ընկերության միջև 04.02.2015 թ.-ին կնքված N 5-Ս սուբսիդիայի տրամադրման պայմանագրի համաձայն 2015 թվականի ընթացքում նախատեսվող սուբսիդիայի չափը կազմել է 756,829.7 հազ.դրամ, որը նախատեսված է Բանկի աջակցությամբ իրականացված «Լոռի (Վանաձոր) մարզի ջրամատակարարման և ջրահեռացման համակարգերի վերականգնում (1-ին և 2-րդ փուլեր)» վարկային ծրագրի շրջանակներում կնքված ենթավարկային պայմանագրերով տրամադրված վարկերի մայր գումարի մարման համար:

Կոմիտեի և ընկերության միջև 21.03.2016 թ.-ին կնքված N 5-Ս սուբսիդիայի տրամադրման պայմանագրի համաձայն 2016 թվականի ընթացքում նախատեսվող սուբսիդիայի չափը կազմել է 765,536.3 հազ.դրամ, որը նախատեսված է բանկի աջակցությամբ իրականացված «Լոռի (Վանաձոր) մարզի ջրամատակարարման և ջրահեռացման համակարգերի վերականգնում (1-ին և 2-րդ փուլեր)» վարկային ծրագրի շրջանակներում կնքված ենթավարկային պայմանագրերով տրամադրված վարկերի մայր գումարի մարմանը:

Հարկ է նշել, որ բանկի և ՀՀ ֆինանսների նախարարության միջև 04.05.2010թ. կնքված համաձայնագրի 2.1 կետի համաձայն ենթավարկային համաձայնագրերի հիման վրա վճարումները իրականացվում են միայն այն մասով, ինչ մասով, որ ծրագրի կատարողը ստացել է շահույթ (տեխնիկական շահագործման և սպասարկման ծախսերը իրականացնելուց հետո):

Բանկի և ՀՀ ֆինանսների և էկոնոմիկայի նախարարության միջև 16.11.2004թ. կնքված համաձայնագրի շրջանակներում, «Լոռու (Վանաձոր) և Շիրակի (Գյումրի) մարզերի ջրամատակարարման և ջրահեռացման համակարգերի վերականգնում» ծրագրի իրականացման նպատակով, ՀՀ ֆինանսների և էկոնոմիկայի նախարարության և «Լոռի-Ջրնուղկոյուղի» ՓԲԸ-ի միջև 02.08.2005 թ. կնքված ենթավարկային պայմանագրի 2.1 և 2.2 կետերի համաձայն ընկերությանը հատկացված վարկի գծով հաշվարկված և 2015 թ.-ի հունիսի 30-ին, 2015 թ.-ի դեկտեմբերի 30-ին, 2016 թ.-ի հունիսի

30-ին վճարման ենթակա գումարը կազմել է յուրաքանչյուր կիսամյակի համար 54,645.2 հազ.դրամ:

Բանկի և ՀՀ ֆինանսների նախարարության միջև 04.05.2010թ. կնքված համաձայնագրի շրջանակներում, «Լոռու և Շիրակի մարզերի ջրամատակարարման և ջրահեռացման համակարգերի վերականգնում» վարկային ծրագրի երկրորդ փուլի իրականացման նպատակով, ՀՀ ֆինանսների նախարարության և «Լոռի-Ջրմուղկոյուղի» ՓԲԸ-ի միջև 01.12.2010 թ. կնքված ենթավարկային պայմանագրի 3.5 կետի համաձայն ընկերությանը հատկացված վարկի գծով հաշվարկված և 2015 թ.-ի հունիսի 30-ին, 2015 թ.-ի դեկտեմբերի 30-ին, 2016 թ.-ի հունիսի 30-ին վճարման ենթակա գումարը կազմել է յուրաքանչյուր կիսամյակի համար 630,000 եվրո:

2015 թվականին տրամադրված սուբսիդիայից, համաձայն վճարման հանձնարարականների (30.06.2015թ.-ին և 25.12.2015 թ.-ին), 109,290.4 հազ.դրամը՝ յուրաքանչյուրը 54,645.2 հազ.դրամ, վճարվել է «Լոռու (Վանաձոր) և Շիրակի (Գյումրի) մարզերի ջրամատակարարման և ջրահեռացման համակարգերի վերականգնում» ծրագրի տրամադրված վարկերի մայր գումարի մարման համար, իսկ 647,602.2 հազ.դրամը՝ յուրաքանչյուրը 323,801.1 հազ.դրամ, վճարվել է «Լոռու և Շիրակի մարզերի ջրամատակարարման և ջրահեռացման համակարգերի վերականգնում» վարկային ծրագրի երկրորդ փուլի իրականացման տրամադրված վարկերի մայր գումարի մարման համար («Լոռի-ջրմուղկոյուղի ՓԲԸ-ի կողմից):

2016 թվականին տրամադրված սուբսիդիայից, համաձայն վճարման հանձնարարականի 30.06.2015թ.-ին, 54,645.2 հազ.դրամ գումարը վճարվել է «Լոռու (Վանաձոր) և Շիրակի (Գյումրի) մարզերի ջրամատակարարման և ջրահեռացման համակարգերի վերականգնում» ծրագրի տրամադրված վարկերի մայր գումարի մարման համար, իսկ 328,122.9 հազ.դրամ գումարը վճարվել է «Լոռու և Շիրակի մարզերի ջրամատակարարման և ջրահեռացման համակարգերի վերականգնում» վարկային ծրագրի երկրորդ փուլի իրականացման տրամադրված վարկերի մայր գումարի մարման համար («Լոռի-ջրմուղկոյուղի ՓԲԸ-ի կողմից):

Պետական սեփականության կառավարում և օգտագործում

Համաձայն ՀՀ Ջրային օրենսգրքի 4-րդ հոդվածի ջրային ռեսուրսները հանդիսանում են պետական սեփականություն: Ընկերության սպասարկման տարածքում ջրային ռեսուրսների օգտագործումն իրականացվում է ՀՀ բնապահպանության նախարարության կողմից տրված Ջրօգտագործման թույլտվությունների հիման վրա՝ ՀՀ ջրային օրենսգրքի 4-րդ գլխի դրույթներին համաձայն: Վերոնշյալ թույլտվությամբ նշվել է յուրաքանչյուր ջրաղբյուրից տարեկան ջրառի առավելագույն թույլատրելի ծավալը: Վերահսկողության արդյունքում պարզվել է, որ ընկերության կողմից իրականացված ջրառի ցուցանիշները չեն գերազանցել վերոգրյալ թույլատրելի ծավալը:

«Լոռի-ջրմուղկոյուղի» ՓԲԸ-ի կանոնադրական կապիտալը 09.07.2004թ. դրությամբ կազմել է 60,000.0 հազ. դրամ:

14.12.2010թ. կանոնադրության փոփոխությամբ ընկերության կանոնադրական կապիտալը ավելացվել է՝ կազմելով 2,060,000.0 հազ. դրամ:

ՀՀ կառավարության 04.10.2012թ թիվ 1250-Ա որոշմամբ Բանկի աջակցությամբ իրականացվող Լոռու (Վանաձորի) մարզի ջրամատակարարման և ջրահեռացման համակարգերի վերականգնման ծրագրի՝ առաջին և երկրորդ փուլերի շրջանակներում 2010-2011 թվականների ընթացքում Հայաստանի Հանրապետության կառավարության համաֆինանսավորմամբ հատկացված 517,953.6 հազ. դրամ գումարը որպես պետական բաժնեմաս ներդրվել է ընկերության կանոնադրական կապիտալում՝ լրացուցիչ բաժնետոմսերի թողարկման միջոցով ավելացնելով ընկերության կանոնադրական կապիտալը:

ՀՀ կառավարության 07.03.2013 թ. թիվ 198-Ա որոշմամբ Բանկի աջակցությամբ իրականացվող Հայաստանի Հանրապետության Լոռու մարզի ջրամատակարարման և ջրահեռացման համակարգերի վերականգնման ծրագրի առաջին և երկրորդ փուլերի շրջանակներում Հայաստանի Հանրապետության կառավարության համաֆինանսավորմամբ, ինչպես նաև որպես դրամաշնորհ հատկացված 2,508,100.0 հազ. դրամ գումարը որպես պետական բաժնեմաս ներդրվել է

ընկերության կանոնադրական կապիտալում՝ լրացուցիչ բաժնետոմսերի թողարկման միջոցով ավելացնելով ընկերության կանոնադրական կապիտալը:

ՀՀ կառավարության 23.04.2014թ. թիվ 444-Ա որոշմամբ Բանկի աջակցությամբ իրականացվող՝ Լոռու մարզի ջրամատակարարման և ջրահեռացման համակարգերի վերականգնման ծրագրի առաջին և երկրորդ փուլերի շրջանակներում արտաքին աղբյուրների հաշվին տրամադրված դրամաշնորհների, ինչպես նաև Հայաստանի Հանրապետության կառավարության համաֆինանսավորումների գումարները՝ 1,085,500.0 հազ. դրամի չափով, որպես պետական բաժնեմաս ներդրվել է ընկերության կանոնադրական կապիտալում՝ լրացուցիչ բաժնետոմսերի տեղաբաշխման միջոցով ավելացնելով ընկերության կանոնադրական կապիտալը:

ՀՀ կառավարության 05.03.2015թ. թիվ 197-Ա որոշմամբ Հայաստանի Հանրապետության 2014 թվականի պետական բյուջեով նախատեսված և տրամադրված Բանկի աջակցությամբ իրականացվող Հայաստանի Հանրապետության Լոռու (Վանաձորի) մարզի ջրամատակարարման և ջրահեռացման համակարգերի վերականգնման ծրագիր՝ երկրորդ փուլի համար Հայաստանի Հանրապետության կառավարության 614,478.0 հազ. դրամ համաֆինանսավորման գումարը, որպես պետական բաժնեմաս ներդրվել է ընկերության կանոնադրական կապիտալում՝ լրացուցիչ բաժնետոմսերի տեղաբաշխման միջոցով ավելացնելով ընկերության կանոնադրական կապիտալը:

30.06.2016 թվականի դրությամբ «Լոռի-ջրմուղկոյուղի» ՓԲԸ-ի կանոնադրական կապիտալը կազմել է 6,785,978.0 հազ.դրամ:

«Լոռի-ջրմուղկոյուղի» ՓԲԸ գրանցված սեփականատերերի (անվանատերերի) ցուցակ
տոկոսային բաշխում

Բաժնետերեր	Հիմնադրման պահի դրությամբ, տոկոս	30.06.2016թ. թվականի դրությամբ, տոկոս
ՀՀ կառավարությունն ի դեմս ՀՀ տարածքային կառավարման նախարարության ջրային տնտեսության պետական կոմիտեի	51.0	85.1
Վանաձորի քաղաքապետարան	44.0	13.3
Շահումյան համայնք	2.0	0.6
Լեռնապատ համայնք	1.5	0.5
Դարպաս համայնք	1.5	0.5

“Շիրակ-ջրմուղկոյուղի” ՓԲԸ

Գյումրի քաղաքի և հարակից 37 համայնքների ջրամատակարարումը ջրային համակարգերի օգտագործման համապատասխան թույլտվության հիման վրա իրականացնում է “ Շիրակ-ջրմուղկոյուղի” ՓԲԸ-ն (այսուհետ՝ ընկերություն):

Ընկերության բաժանորդների քանակը 2014թ-ին կազմել է 53123, 2015թ.-ին՝ 53832, որոնց ջրամատակարարումն ապահովելու նպատակով 2014 և 2015թթ. համապատասխանաբար իրականացվել է 44052.6 և 41110.3 հազ. մխ ջրառ: Կառավարման պայմանագրի համաձայն հին գոտիներում հոսակորուստների ցուցանիշը սահմանվել է 2014թ.-ին 70 տոկոս , իսկ 2015թ.-ին՝ 68 տոկոս, սակայն ընկերության տարեկան գործունեության վերաբերյալ հաշվետվության համաձայն 2014թ. և 2015թ. հին գոտիներում ջրակորուստները կազմել են համապատասխանաբար 69.9 և 76.7 տոկոս: Ստացված տեղեկատվության համաձայն ընդհանուր ջրակորուստները 2014 և 2015թ.-ին կազմել են համապատասխանաբար 88.8 և 87.7 տոկոս: **Այսպիսով չեն ապահովվել վերոգրյալ ցուցանիշները:**

Հարկ է նշել, որ 2010թ. մայիսի 4-ին Հայաստանի Հանրապետության և Գերմանիայի զարգացման վարկերի բանկի միջև կնքված 30,000.0 հազ. եվրո արժեքով վարկային համաձայնագրի 1.2 կետով հատուկ համաձայնագրի հավելված 1-ով սահմանվել են ծրագրի հիմնական հինգ արդյունքային ցուցանիշները, որոնցից է Գյումրի քաղաքի տեխնիկական կորուստների ցուցանիշը առավելագույնը 38% հասցնելը: **2016թ. հունվարի 1-ից հոկտեմբերի 1-ն ընկած ժամանակահատվածում, երբ նոր ցանցն արդեն շահագործվում էր, Գյումրի քաղաքի հոսակորուստները կազմել են 80.3%:**

Ստացված տեղեկատվության համաձայն ընկերության հասույթի և հավաքագրված հասույթի ցուցանիշները համապատասխանաբար կազմել են 2014թ-ին՝ 718,184.3 հազ. դրամ և 726,184.3 հազ. դրամ, իսկ 2015թ-ին՝ 738,100.8 հազ. դրամ և 704,522.8 հազ. դրամ: Կառավարման պայմանագրի համաձայն հավաքագրված հասույթի ցուցանիշները 2014թ. և 2015թ.-ի համար համապատասխանաբար սահմանվել է 864,000.0 և 916,000.0 հազ. դրամ, իսկ հաշվետվության համաձայն 2014թ.-ին և 2015թ.-ին հավաքագրված հասույթը համապատասխանաբար կազմել է 855,610.0 և 828,948.0 հազ. դրամ: **Այսինքն չեն ապահովվել նաև վերոգրյալ ցուցանիշները:**

Պետական բյուջեից հատկացված միջոցների օգտագործում

Կոմիտեի և ընկերության միջև 09.03.2015 թ.-ին կնքված N 6-Ս սուբսիդիայի տրամադրման պայմանագրի համաձայն 2015 թվականի ընթացքում նախատեսվող սուբսիդիայի չափը կազմել է 1,037,766.2 հազ.դրամ, որը նախատեսված է Բանկի աջակցությամբ իրականացված «Շիրակի (Գյումրի) մարզի ջրամատակարարման և ջրահեռացման համակարգերի վերականգնում (1-ին և 2-րդ փուլեր)» վարկային ծրագրի շրջանակներում կնքված ենթավարկային պայմանագրերով տրամադրված վարկերի մայր գումարի մարմանը, որը ենթակա է վճարման 2015 թ.-ի ընթացքում:

Կոմիտեի և ընկերության միջև 21.03.2016 թ.-ին կնքված N 6-Ս սուբսիդիայի տրամադրման պայմանագրի համաձայն 2016 թվականի ընթացքում նախատեսվող սուբսիդիայի առավելագույն չափը կազմում է 1,043,702.6 հազ.դրամ, որը նախատեսված է բանկի աջակցությամբ իրականացված «Շիրակի (Գյումրի) մարզի ջրամատակարարման

և ջրահեռացման համակարգերի վերականգնում (1-ին և 2-րդ փուլեր)» վարկային ծրագրի շրջանակներում կնքված ենթավարկային պայմանագրերով տրամադրված վարկերի մայր գումարի մարման համար, որը ենթակա է վճարման 2016 թ.-ի ընթացքում:

Բանկի և ՀՀ ֆինանսների և էկոնոմիկայի նախարարության միջև 16.11.2004թ. կնքված համաձայնագրի շրջանակներում, «Լոռու (Վանաձոր) և Շիրակի (Գյումրի) մարզերի ջրամատակարարման և ջրահեռացման համակարգերի վերականգնում» ծրագրի իրականացման նպատակով, ՀՀ ֆինանսների և էկոնոմիկայի նախարարության և «Շիրակ-Զրմուղկոյուղի» ՓԲԸ-ի միջև 02.08.2005թ. կնքված ենթավարկային պայմանագրի 2.1 և 2.2 կետերի համաձայն ընկերությանը հատկացված վարկի գծով հաշվարկված և 2015 թ.-ի հունիսի 30-ին, 2015 թ.-ի դեկտեմբերի 30-ին, 2016 թ.-ի հունիսի 30-ին վճարման ենթակա գումարը կազմել է յուրաքանչյուր կիսամյակի համար 68,729.2 հազ.դրամ:

Բանկի և ՀՀ ֆինանսների նախարարության միջև 04.05.2010թ. կնքված համաձայնագրի 2.1 կետի համաձայն ենթավարկային համաձայնագրերի հիման վրա վճարումները իրականացվում են միայն այն մասով, ինչ մասով, որ ծրագրի կատարողը ստացել են շահույթ (տեխնիկական շահագործման և սպասարկման ծախսերը իրականացնելուց հետո):

Բանկի և ՀՀ ֆինանսների նախարարության միջև 04.05.2010թ. կնքված համաձայնագրի շրջանակներում, «Լոռու և Շիրակի մարզերի ջրամատակարարման և ջրահեռացման համակարգերի վերականգնում» վարկային ծրագրի երկրորդ փուլի իրականացման նպատակով, ՀՀ ֆինանսների նախարարության և «Շիրակ-Զրմուղկոյուղի» ՓԲԸ-ի միջև 01.12.2010 թ. կնքված ենթավարկային պայմանագրի 3.5 կետի համաձայն ընկերությանը հատկացված վարկի գծով հաշվարկված և 2015թ.-ի հունիսի 30-ին, 2015 թ.-ի դեկտեմբերի 30-ին, 2016 թ.-ի հունիսի 30-ին վճարման ենթակա գումարը կազմել է յուրաքանչյուր կիսամյակի համար 870.0 հազ.եվրո:

2015 թվականին տրամադրված սուբսիդիայից, համաձայն վճարման հանձնարարականների (30.06.2015թ.-ին և 08.01.2016 թ.-ին), 137,458.4 հազ.դրամը՝ յուրաքանչյուրը 68,729.2 հազ.դրամ, վճարվել է «Լոռու (Վանաձոր) և Շիրակի (Գյումրի)

մարզերի ջրամատակարարման և ջրահեռացման համակարգերի վերականգնում» ծրագրի տրամադրված վարկերի մայր գումարի մարման համար, իսկ 894,307.8 հազ.դրամը՝ յուրաքանչյուրը 447,153.9 հազ.դրամ, վճարվել է «Լոռու և Շիրակի մարզերի ջրամատակարարման և ջրահեռացման համակարգերի վերականգնում» վարկային ծրագրի երկրորդ փուլի իրականացման համար տրամադրված վարկերի մայր գումարի մարման համար («Շիրակ-ջրմուղկոյուղի ՓԲԸ-ի կողմից):

2016 թվականին տրամադրված սուբսիդիայից, համաձայն վճարման հանձնարարականի 30.06.2015թ.-ին, 68,729.2 հազ.դրամ գումարը վճարվել է «Լոռու (Վանաձոր) և Շիրակի (Գյումրի) մարզերի ջրամատակարարման և ջրահեռացման համակարգերի վերականգնում» ծրագրի տրամադրված վարկերի մայր գումարի մարման համար, իսկ 453,122.1 հազ.դրամ գումարը վճարվել է «Լոռու և Շիրակի մարզերի ջրամատակարարման և ջրահեռացման համակարգերի վերականգնում» վարկային ծրագրի երկրորդ փուլի իրականացման տրամադրված վարկերի մայր գումարի մարման համար («Շիրակ-ջրմուղկոյուղի ՓԲԸ-ի կողմից):

Պետական սեփականության կառավարում և օգտագործում

Համաձայն ՀՀ Ջրային օրենսգրքի 4-րդ հոդվածի ջրային ռեսուրսները հանդիսանում են պետական սեփականություն: Ընկերության սպասարկման տարածքում ջրային ռեսուրսների օգտագործումն իրականացվում է ՀՀ բնապահպանության նախարարության կողմից տրված Ջրօգտագործման թույլտվությունների հիման վրա՝ ՀՀ ջրային օրենսգրքի 4-րդ գլխի դրույթներին համաձայն: Վերոնշյալ թույլտվությամբ նշվել է յուրաքանչյուր ջրաղբյուրից տարեկան ջրառի առավելագույն թույլատրելի ծավալը: Վերահսկողության արդյունքում պարզվել է, որ ընկերության կողմից իրականացված ջրառի ցուցանիշները չեն գերազանցել վերոգրյալ թույլատրելի ծավալը:

«Շիրակ-ջրմուղկոյուղի» ՓԲԸ-ի կանոնադրական կապիտալը 16.08.2004թ. դրությամբ կազմել է 70,000.0 հազ. դրամ:

30.11.2011թ. կանոնադրության փոփոխությամբ ընկերության կանոնադրական կապիտալը ավելացվել է՝ կազմելով 6,006,600.0 հազ. դրամ:

ՀՀ կառավարության 04.10.2012թ թիվ 1250-Ա որոշմամբ Բանկի աջակցությամբ իրականացվող Շիրակի (Գյումրիի) մարզի ջրամատակարարման և ջրահեռացման համակարգերի վերականգնման ծրագրի՝ առաջին և երկրորդ փուլերի շրջանակներում 2009-2011 թվականների ընթացքում Հայաստանի Հանրապետության կառավարության համաֆինանսավորմամբ հատկացված 609,212.6 հազ. դրամ գումարը որպես պետական բաժնեմաս ներդրվել է ընկերության կանոնադրական կապիտալում լրացուցիչ բաժնետոմսերի թողարկման միջոցով՝ ավելացնելով ընկերության կանոնադրական կապիտալը:

ՀՀ կառավարության 07.03.2013 թ. թիվ 198-Ա որոշմամբ բանկի աջակցությամբ իրականացվող Հայաստանի Հանրապետության Շիրակի մարզի ջրամատակարարման և ջրահեռացման համակարգերի վերականգնման ծրագրի առաջին և երկրորդ փուլերի շրջանակներում Հայաստանի Հանրապետության կառավարության համաֆինանսավորմամբ, ինչպես նաև որպես դրամաշնորհ հատկացված 2,203,100.0 հազ. դրամ գումարը որպես պետական բաժնեմաս ներդրվել է ընկերության կանոնադրական կապիտալում՝ լրացուցիչ բաժնետոմսերի թողարկման միջոցով՝ ավելացնելով ընկերության կանոնադրական կապիտալը:

ՀՀ կառավարության 23.04.2014թ. թիվ 444-Ա որոշմամբ բանկի աջակցությամբ իրականացվող Շիրակի մարզի ջրամատակարարման և ջրահեռացման համակարգերի վերականգնման ծրագրի առաջին և երկրորդ փուլերի շրջանակներում արտաքին աղբյուրների հաշվին տրամադրված դրամաշնորհների, ինչպես նաև Հայաստանի Հանրապետության կառավարության համաֆինանսավորումների գումարները՝ 2,731,900.0 հազ.դրամի չափով, որպես պետական բաժնեմաս ներդրվել է ընկերության կանոնադրական կապիտալում՝ լրացուցիչ բաժնետոմսերի տեղաբաշխման միջոցով՝ ավելացնելով ընկերության կանոնադրական կապիտալը:

ՀՀ կառավարության 05.03.2015թ. թիվ 197-Ա որոշմամբ Հայաստանի Հանրապետության 2014 թվականի պետական բյուջեով նախատեսված և տրամադրված՝ բանկի աջակցությամբ իրականացվող Հայաստանի Հանրապետության Շիրակի (Գյումրի) մարզի ջրամատակարարման և ջրահեռացման համակարգերի վերականգնման

դրամաշնորհային ծրագրի համար Բանկի 430,159.2 հազ. դրամ դրամաշնորհն ու Հայաստանի Հանրապետության կառավարության 55,808.3 հազ. դրամ համաֆինանսավորման գումարը, Բանկի աջակցությամբ իրականացվող Շիրակի (Գյումրի) մարզի ջրամատակարարման և ջրահեռացման համակարգերի վերականգնման ծրագիր՝ երկրորդ փուլի համար Հայաստանի Հանրապետության կառավարության 1,452,294.0 հազ. դրամ համաֆինանսավորման գումարը, ընդամենը՝ 1,938,261.5 հազ. դրամ, որպես պետական բաժնեմաս ներդնել ընկերության կանոնադրական կապիտալում՝ լրացուցիչ բաժնետոմսերի տեղաբաշխման միջոցով ավելացնելով ընկերության կանոնադրական կապիտալը:

25.03.2015 թվականի դրությամբ «Շիրակ-ջրմուղկոյուղի» ՓԲԸ-ի կանոնադրական կապիտալը կազմել է 13,489,000.0 հազ.դրամ:

«Շիրակ-ջրմուղկոյուղի» ՓԲԸ գրանցված սեփականատերերի (անվանատերերի) ցուցակ տոկոսային բաշխում

Բաժնետերեր	Հիմնադրման պահի դրությամբ	25.03.2015 թվականի դրությամբ
ՀՀ կառավարությունն ի դեմս ՀՀ տարածքային կառավարման նախարարության ջրային տնտեսության պետական կոմիտեի	51.0	78.18
Գյումրու քաղաքապետարան	39.3	17.49
Ախուրյանի քաղաքապետարան	2.9	1.27
Մարալիկի քաղաքապետարան	2.1	0.95
Ազատան համայնք	1.4	0.64
Ոսկեհասկ համայնք	0.7	0.32
Մարմարշեն համայնք	0.6	0.25

Ամասիա համայնք	0.6	0.25
Երազգավորս համայնք	0.4	0.19
Առափ համայնք	0.3	0.13
Ղարիբջանյան համայնք	0.3	0.13
Ախուրիկ համայնք	0.3	0.13
Բայանդուր համայնք	0.1	0.06

ՀՀ “Ջրային օրենսգրքի” 10-րդ հոդվածի 11-րդ կետի համաձայն Ջրային ռեսուրսների կառավարման և պահպանության մարմինը (ՀՀ բնապահպանության նախարարություն) հաստատում է ջրային համակարգերում կորուստների նորմատիվները: Հանրային ծառայությունները կարգավորող հանձնաժողովի 2005թ.-ի 130-Ն որոշման 1.4 կետի գ) ենթակետի համաձայն Հանրային ծառայությունները կարգավորող հանձնաժողովի (այսուհետ՝ ՀԾԿՀ) կողմից սահմանվող չափանիշներից է խմելու ջուր մատակարարող ընկերությունների կորուստերը ջրամատակարարման համակարգում, որը դեռևս ուժի մեջ է եղել վերահսկողության կատարման ժամանակահատվածում (ուժը կորցրել է 01.01.2017թ., 30.11.2016թ. N 380-Ն ՀԾԿՀ որոշմամբ): **Նշված նորմատիվները ՀԾԿՀ-ի և ՀՀ բնապահպանության նախարարության կողմից չեն սահմանվել:**

Եզրակացություն

- «Նոր Ակունք», «Լոռի-ջրմուկոյուղի», «Շիրակ-ջրմուկոյուղի» ՓԲԸ-ների խմելու ջրի հոսակորուսների փաստացի ցուցանիշները զգալի գերազանցում են կառավարման պայմանագրով սահմանված ցուցանիշներից:
- «Նոր ակունք» և «Շիրակ-ջրմուկոյուղի» ՓԲԸ-ների կողմից չեն ապահովվել կառավարման պայմանագրով սահմանված հավաքագրված հասույթի ցուցանիշները:
- ՀՀ կառավարության 2004թ. հունվարի 22-ի 130-Ն որոշման համաձայն ցայտադրյունների և ընդհանուր բակային ծորակների շահագործումն իրականացվում է ջրամատակարարի հետ կնքված պայմանագրի համաձայն, սակայն «Լոռի-ջրմուկոյուղի» ՓԲԸ-ի կողմից իր սպասարկման տարածքի համայնքների ցայտադրյուններին և ընդհանուր բակային ծորակների որոշ մասին հատկացված ջրի քանակները ներառվել են չֆակտուրացված ջրի քանակներում, որից հասույթ չի ձևավորվում:
- ՀԾԿՀ-ի և ՀՀ բնապահպանության նախարարության կողմից չեն հաստատվել ջրային համակարգերում կորուստների նորմատիվները:

Առաջարկություններ

«Նոր ակունք», «Շիրակ-ջրմուկոյուղի» և «Լոռի-ջրմուկոյուղի» ՓԲԸ-ին

- Ձեռնարկել միջոցներ կառավարման պայմանագրով նախատեսված հոսակորուստների ցուցանիշները ապահովելու նպատակով:
- Ձեռնարկել միջոցներ «Նոր ակունք» և «Շիրակ-ջրմուկոյուղի» ՓԲԸ-ների հավաքագրված հասույթների կառավարման պայմանագրով նախատեսված ցուցանիշներն ապահովելու նպատակով:
- «Լոռի-ջրմուկոյուղի» ՓԲԸ-ի սպասարկման տարածքի համայնքների ցայտադրությունների և ընդհանուր բակային ծորակների շահագործումը իրականացնել ՀՀ կառավարության 2004թ. հունվարի 22-ի 130-Ն որոշման դրույթներին համապատասխան: